

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
УПРАВНИ СУД
17 Уж 41/17
Дана 27.04.2017. године
Б Е О Г Р А Д

У ИМЕ НАРОДА

Управни суд, у већу састављеном од судија: Душице Маринковић, председника већа, Биљане Шундерић и Маријане Тафра Мирков, чланова већа, са судским саветником Тијом Бошковић, као записничарем, одлучујући по жалби предлагача кандидата за председника Републике Групе грађана “За Србију без страха”, изјављеној преко заступника М.С. из Б., ..., против решења Републичке изборне комисије, 02 број: 013-860/17 од 23.04.2017. године, у предмету заштите изборног права, у нејавној седници већа, одржаној дана 27.04.2017. године, у 15,30 часова, донео је

ПРЕСУДУ

Жалба СЕ ОДБИЈА.

Образложење

Ожалбеним решењем одбијен је, као неоснован, приговор Групе грађана “За Србију без страха”, поднет против Извештаја о коначним резултатима избора за председника Републике.

У жалби предатој Републичкој изборној комисији дана 25.04.2017. године у 20,15 часова, која је од стране те Комисије достављена Управном суду дана 26.04.2017. године у 15,24 часова, жалилац оспорава законитост наведеног решења Републичке изборне комисије због погрешно утврђеног чињеничног стања и погрешне примене материјалног закона. Наводима жалбе најпре се указује на повреду одредбе члана 29. став 4. Закона о избору народних посланика, са образложењем да је стални састав РИК-а био противзаконито сачињен јер није испуњавао услове прописане наведеном одредбом закона, сагласно којој ниједна политичка странка, страначка коалиција или друга политичка организација не могу имати више од половине чланова у сталном саставу свих органа за спровођење избора. По оцени жалиоца, смисао

наведене одредбе закона захтевао је од РИК-а да, приликом испитивања приговора у овом делу, утврди чињенично стање и то пре свега која страначка коалиција је предложила кандидата Александра Вучића, а потом да утврди који чланови и заменици чланова у сталном саставу РИК-а јесу предложени од странака-чланица те коалиције. По наводима жалиоца, ниједно ни друго чињенично утврђење нису наведени у побијаном решењу, иако су у приговору ове чињенице јасно изнесене и нису спорне. У вези са тим жалилац наводи имена и презимена чланова Републичке изборне комисије у сталном саставу и њихових предлагача и изводи закључак да страначка коалиција која је предложила кандидата Александра Вучића од укупно 17 чланова и 17 заменика чланова има већину супротну члану 29. став 4. Закона о избору народних посланика јер се међу члановима налази 12 лица која су представници ове страначке коалиције, а међу заменицима чланова 9 лица која су представници ове страначке коалиције. Поред наведеног, жалилац сматра неприхватљивим закључак Републичке изборне комисије изнесен у ожалбеном решењу да “забрану из члана 29. став 4. Закона о избору народних посланика треба тумачити тако да ниједна политичка странка или страначка коалиција која образује посланичку групу не може да има више од половине чланова у сталном саставу”, налазећи да овакво тумачење представља злоупотребу јасног смисла одредбе члана 29. став 4. Закона о избору народних посланика. Према наводима жалбе, доминацијом и то већом од двотрећинске, у сталном саставу РИК-а, привилегована је коалиција политичких странака која је предложила кандидата Александра Вучића, као и сам кандидат, чиме је прекршен принцип једнакости свих учесника у изборној утакмици, што само по себи ове изборе чини незаконитим и непоштеним. На наведени начин, осујећено је и непристрасно одлучивање Републичке изборне комисије као колегијалног тела, па је самим тим повређена и одредба члана 34. став 1. Закона о избору народних посланика. Жалилац такође наводи да, како је РИК одбио да се бави испитивањем законитости свог сталног састава, то је Група грађана “За Србију без страха” поднела предлог председници Народне скупштине да закаже седницу и распусти стални састав РИК, као незаконит, или да изузме чланове РИК које је предложила доминантна страначка коалиција, те да од посланичких група тражи предлоге нових чланова који би по свом саставу испуњавали услове из члана 29. став 4. Закона о избору народних посланика, али да наведени предлог није узет у разматрање нити је председница Народне скупштине на исти одговорила. Такође налази да састав колегијалног органа мора бити законит, о чему и сам орган мора водити рачуна по службеној дужности, како је одређено и у пресуди Врховног суда Србије У 5532/06 од 11.07.2007. године, која се односила на састав тадашњег РРА. Сматра да неправилан састав колегијалног тела мора бити санкционисан и то не само могућом аналогијом са чланом 30. ст. 2. и 3. Закона о избору народних посланика, како је аргументовано у приговору жалиоца, већ и сагласно разлозима из члана 239. Закона о општем управном поступку. У вези са тим указује да предлог за понављање поступка применом одредбе члана 239. тачка 8. Закона о општем управном поступку представља примену ванредног правног лека, али да разлог предвиђен за такав правни лек може бити истакнут приговором који је редовно правно средство, а које наводе приговора је Републичка изборна комисија морала правилно да оцени. Наводима жалбе, жалилац указује и на одлуку Уставног суда Србије од 16. јуна 2016. године, донету поводом иницијативе Српске радикалне странке којом је утврђено да одредбе чл. 9. и 10. Упутства за спровођење гласања на изборима за народне посланике, расписаним за 16. март 2014. године, у време важења нису биле у сагласности са законом, па како од доношења ове одлуке Уставног суда ни Закон о избору народних посланика, као ни Закон о избору председника Републике нису мењани, односно како Законом није прописан другачији поступак утврђивања резултата гласања са бирачких места на Косову и Метохији, то исти није могао бити промењен Упутством као подзаконским актом. Са наведених и других њима у вези разлога изнетих у жалби, жалилац је предложио да Управни суд жалбу усвоји и укине

решење Републичке изборне комисије 02 број 013-860/17 од 23.04.2017. године и предмет врати Републичкој изборној комисији на поновно одлучивање.

Жалба са пропратним текстом и прилозима који су таксативно наведени у пропратном акту, достављена је Управном суду од стране Републичке изборне комисије дана 26.04.2017. године у 15,24 часова, без образложеног одговора на жалбу.

Одлучујући о поднетој жалби у складу са одредбом члана 97. ст. 1. и 4. Закона о избору Народних посланика (“Службени гласник РС”, бр. 35/2000...36/2011), након што је утврдио да је жалба поднета од стране овлашћеног лица и да је благовремена, у смислу одредаба чл. 94. и 97. став 2. истог закона, који се сходно примењује на основу одредбе члана 8. Закона о избору председника Републике (“Службени гласник РС”, бр. 111/07 и 104/09), Управни суд је, испитујући законитост ожалбеног решења, сходном применом члана 41. Закона о управним споровима (“Службени гласник РС”, бр. 111/2009), ценећи наводе жалбе и списе предмета, нашао да жалба није основана.

Из списка предмета достављених Управном суду и образложења ожалбеног решења произлази да је Републичка изборна комисија, на седници одржаној дана 23.04.2017. године, решавајући по приговору жалиоца поднетом против Извештаја о утврђивању коначних резултата избора за председника Републике, након што је претходно утврдила да је приговор благовремен и изјављен од овлашћеног лица, донела ожалбено решење којим је приговор одбила као неоснован, налазећи да са разлога датих у образложењу ожалбеног решења, нема основа за оспоравање истог.

У Извештају о коначним резултатима избора за председника Републике, који је Републичка изборна комисија утврдила на 44. Седници одржаној 20. априла 2017. године који је био предмет приговора овде жалиоца, у тачки I наведени су коначни резултати избора за председника Републике одржаних 2. априла 2017. године и поновљених на осам бирачких места 11. априла 2017. године, односно на три бирачка места 17. априла 2017. године, са подацима ближе наведеним у тач. I извештаја, док је у тач. II и III Извештаја наведено да је на основу резултата избора утврђених у тачки I овог извештаја Републичка изборна комисија утврдила да је, у складу са чланом 18. Закона о избору председника Републике, за председника Републике изабран Александар Вучић, који је добио већину гласова бирача који су гласали, са обавезом да се наведени извештај објави у “Службеном гласнику РС”. Наведни извештај потписан је од стране председника Републичке изборне комисије, а уз исти је достављен и Записник о раду Републичке изборне комисије на утврђивању резултата избора за председника Републике, одржаних 02. априла 2017. године, са наведеним присутним члановима Републичке изборне комисије, констатацијом о утврђеном чињеничном стању и закључком да се резултати избора одмах саопште јавности и објаве у “Службеном гласнику РС”. Према наведеном записнику седница Републичке комисије завршена је 20. априла 2017. године у 23,45 часова, а из ког записника произлази и то да присутни чланови Републичке изборне комисије нису имали примедбе на утврђивање резултата избора и утврђено чињенично стање.

Одредбом члана 8. Закона о избору председника Републике, прописано је да се у питањима која овим законом нису посебно уређена сходно примењују одредбе закона којим се уређује избор и престанак мандата народних посланика.

Одредбом члана 9. Закона о избору народних посланика, прописано је да изборно право у смислу овог закона обухвата право грађана да на начин и по поступку који је утврђен овим законом: бирају и буду бирани; кандидују и буду кандидовани; одлучују о предложеним кандидатима и изборним листама.; да кандидатима јавно постављају питања; да буду правовремено, истинито, потпуно и објективно обавештени о програмима и активностима подносилаца изборних листа и о кандидатима са тих листа; као и да располажу другим правима која су предвиђена овим законом.

Одредбом члана 94. Закона о избору народних посланика, прописано је да сваки бирач, кандидат за посланика и подносилац изборне листе има право на заштиту изборног права, по поступку утврђеном овим законом, док је одредбом члана 95. истог закона прописано да сваки бирач, кандидат и подносилац изборне листе има право да поднесе приговор Републичкој изборној комисији због повреде изборног права, у току избора или неправилности у поступку предлагања, односно избора (став 1.), да се приговор против одлуке, радње или пропуста Бирачког одбора подноси Републичкој изборној комисији (став 2.), те да се приговор из ст. 1. и 2. овог члана подноси у року од 24 часа од часа када је донета одлука, односно извршена радња коју подносилац приговора сматра неправилном, односно од часа када је учињен пропуст.

Одредбом члана 17. Закона о избору председника Републике, прописано је да Републичка изборна комисија записнички утврђује и објављује коначне резултате избора у "Службени гласник РС" у року од 96 сати од затварања бирачких места (став 1.), и да до објављивања коначних резултата избора, Републичка изборна комисија објављује привремене резултате избора (став 2.), док је одредбом члана 18. истог закона прописано да је за председника Републике изабран кандидат који је добио већину гласова бирача који су гласали, а да се број бирача који су гласали утврђује на основу броја гласачких листића који се налазе у гласачкој кутији.

Код напред наведеног, а имајући у виду наведени записник о раду Републичке изборне комисије и наводе изнете у жалби, по оцени Управног суда, Републичка изборна комисија је правилно записнички утврдила и потом објавила коначне резултате избора, поступивши на тај начин у складу са цитираним одредбама чл. 17. и 18. Закона о избору председника Републике, са којих разлога је ожалбеним решењем приговор жалиоца правилно одбијен као неоснован.

Управни суд налази да се сагласно цитираним одредбама Закона о избору народних посланика заштита изборног права остварује у поступку утврђеном тим законом, из чега произлази да се приговор Републичкој изборној комисији због повреде изборног права у току избора или неправилности у поступку предлагања, односно избора, може поднети само у одређеној фази поступка, и то у законом прописаном року од 24 часа од часа када је донета одлука, односно извршена радња коју подносилац приговора сматра неправилном, или од часа када је учињен пропуст на који се приговором указује.

Ценећи наводе жалбе којима се указује на "противзаконито сачињен стални састав РИК-а" и пропуштање РИК-а да аналогно примени одредбу члана 30. ст. 2. и 3. Закона о избору народних посланика, Управни суд налази да је правилан закључак Републичке изборне комисије да се у поступку утврђивања коначних резултата избора не може оспоравати састав РИК-а подношењем приговора Републичкој изборној комисији, нити се може аналогно применити одредба члана 30. став 2. и 3. Закона о избору народних

посланика. Наведено је у складу са одредбом члана 33. став 1. Закона о избору народних посланика, којом одредбом је прописано да Републичку изборну комисију у сталном саставу чине председник и 16 чланова које именује Народна скупштина Републике Србије на предлог посланичких група у Народној скупштини Републике Србије, а у проширеном саставу и по један представник подносиоца изборне листе. Стога се по оцени суда, наводима жалбе о “противзаконито сачињеном сталном саставу РИК-а”, не доводи у сумњу законитост рада Републичке изборне комисије, која је поступала у саставу утврђеном Одлуком Народне скупштине Републике Србије о разрешењу и именовању чланова и заменика чланова Републичке изборне комисије. Сагласно наведеном, суд је оценио као неосноване наводе жалбе којима се указује да је тиме што није водила рачуна о законитости сопственог састава Републичка изборна комисија повредила и одредбу члана 34. став 1. тачка 1. Закона о избору народних посланика.

Суд налази да нису основани ни наводи жалбе којима се указује да је Републичка изборна комисија, као колегијални орган, била дужна да по службеној дужности води рачуна о свом саставу, па у вези са тим и на могућу примену одредбе члана 239. тачка 8. Закона о општем управном поступку. Ово стога што се према правном схватању Управног суда, у поступцима заштите изборног права, одредбе Закона о општем управном поступку сходно примењују само у поступцима по приговорима – на основу члана 24. Пословника Републичке изборне комисије (“Службени гласник РС” број 5/12), из чега следи да у изборном поступку нема сходне примене одредаба Закона о општем управном поступку које се односе на поступање органа по службеној дужности и примену ванредних правних средстава.

Ценећи наводе жалбе којима се износи тврдња да је Републичка изборна комисија одбила да примени одлуку Уставног суда Србије којом је одређено да одредбе члана 9. и 10. Упутства за спровођење гласања на изборима за народне посланике Народне скупштине, расписаним за 16.03.2014. године, на територији Аутономне покрајине Косово и Метохија (“Службени гласник РС” бр. 22/14) у време важења нису биле у сагласности са законом, Управни суд налази да су ти наводи већ истицани и у приговору и да су у образложењу ожалбеног решења правилно оцењени као неосновани са разлога које прихвата и овај суд. При наведеном, спровођење избора за председника Републике, расписаних за 02. април 2017. године одвијало се по поступку ближе уређеном Упутством за спровођење избора за председника Републике расписаних за 02. април 2017. године које је Републичка изборна комисија донела на седници одржаној 02. марта 2017. године. Одредбом члана 1. став 2. наведеног Упутства прописано је да за спровођење избора на територији Аутономне покрајине Косово и Метохија, Републичка изборна комисија може донети посебна правила за формирање органа и тела за спровођење избора, као и примопредају изборног материјала када је то неопходно ради безбедног спровођења изборног процеса. На основу одредбе члана 8. Закона о избору председника Републике и у складу са цитираном одредбом члана 1. став 2. Упутства за спровођење избора за председника Републике, расписаних за 02. април 2017. године, Републичка изборна комисија је на седници одржаној 23. марта 2017. године донела Упутство за спровођење гласања на изборима за председника Републике, расписаним за 02. април 2017. године, на територији Аутономне покрајине Косово и Метохија, чија уставност и законитост није оспорена до доношења ожалбеног решења у поступку пред Уставним судом, као самосталним и независним државним органом који штити уставност и законитост, а на основу овлашћења утврђеног одредбом члана 168. став 2. Устава Републике Србије којом је прописано да свако правно или физичко лице има право на иницијативу за покретање поступка за оцену уставности и законитости, с тим да закон или други општи акт који није

сагласан Уставу или закону престаје да важи даном објављивања одлуке Уставног суда у службеном гласилу, сагласно одредби става 3. истог члана Устава Републике Србије.

Код напред наведеног, Суд налази да остали наводи жалбе нису од утицаја на другачију одлуку суда у овој изборној правној ствари, с тим што су исти већ истицани и у приговору и оцењени кроз образложење ожалбеног решења, због чега оцена тих навода није посебно образлагана и овом пресудом.

Са наведених разлога, Управни суд је утврдио да ожалбеним решењем Републичке изборне комисије 02 број 013-860/17 од 23.04.2017. године, није повређен закон на штету подносиоца жалбе, због чега је на основу одредбе члана 40. ст. 1. и 2. Закона о управним споровима, који се сходно примењују на основу одредбе члана 97. став 4. Закона о избору народних посланика, а у вези са одредбом члана 8. Закона о избору председника Републике, одлучио као у диспозитиву ове пресуде.

ПРЕСУЂЕНО У УПРАВНОМ СУДУ
дана 27.04.2017. године у 15,30 часова, 17 Уж 41/17

Записничар
Тија Бошковић,с.р.

Председник већа-судија
Душица Маринковић,с.р.

За тачност отправака
Управитељ писарнице
Дејан Ђурић

ТП/АМ